

หมวด 3

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

มาตรา 982 - มาตรา 986

ตั๋วสัญญาใช้เงินคืออะไร

มาตรา 982 ได้บัญญัติว่า “อันว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น คือหนังสือตราสารซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่าผู้ออกตั๋ว ให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน”

จากตัวบทมาตรา 982 นี้ เราจะเห็นลักษณะสำคัญของตั๋วสัญญาใช้เงินว่าจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. ตั๋วสัญญาใช้เงินต้องเป็นหนังสือตราสาร
2. ต้องมีบุคคลเกี่ยวข้องอยู่ 2 ฝ่าย
3. ต้องมีการให้คำมั่นสัญญาว่าจะใช้เงินจำนวนหนึ่งให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง หรือใช้ให้ตามคำสั่งของบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับเงิน
4. ต้องเป็นตั๋วที่ระบุชื่อผู้รับเงินเท่านั้น

อธิบาย 1 ตั๋วสัญญาใช้เงิน ก็เหมือนกับตัวแลกเงิน หรือเช็ค คือจะต้องมีลักษณะเป็นหนังสือตราสาร ที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรอันถือได้ว่าเป็นเอกสารสิทธิสามารถใช้เป็นหลักฐานฟ้องร้องกันได้ในทางกฎหมาย และในปัจจุบันนี้เพื่อมิให้มีการปลอมแปลงได้ง่าย ผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน ก็อาจจะทำลวดลายสีต่าง ๆ บนตั๋วสัญญาใช้เงิน เพื่อให้ยากแก่การปลอมแปลงก็ได้

ตัวอย่าง

ตัวสัญญาใช้เงิน

58 ถนนพินิจโลก กรุงเทพฯ

1 เมษายน 2526

ข้าพเจ้าขอสัญญาว่าจะจ่ายเงิน 10,000 บาท ให้แก่นาย
ชานานฎ หรือตามคำสั่ง ในวันที่ 30 กันยายน 2526

สุพรรณ

ผู้ออกตัว

อธิบาย 2 ตัวสัญญาใช้เงินนี้เมื่อศึกษาจากคำนิยามแล้วจะเห็นว่ากฎหมายเรียกผู้สั่งจ่ายตัวว่าผู้ออกตัว และมีลักษณะแตกต่างกับตัวแลกเงินตรงที่ ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินกับผู้จ่ายเงินตามตัวสัญญาใช้เงินนี้เป็นบุคคลคนเดียวกัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าตัวสัญญาใช้เงินทุกใบจะมีคู่สัญญาเกี่ยวข้องกันเพียง 2 ฝ่ายเท่านั้น คือฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ออกตัวและผู้จ่ายเงิน ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับเงิน แต่ตัวแลกเงินและเช็คนั้นมีบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ฝ่าย จึงแตกต่างกันตรงนี้

อนึ่งตัวสัญญาใช้เงินนี้ ถ้ามองให้ดีและลึกซึ้งแล้วก็จะเหมือนกับการกู้ยืมเงิน โดยมีตัวสัญญาใช้เงินเป็นหลักฐาน เมื่อถึงกำหนดเวลาก็นำตัวมาขึ้นเงินได้จากผู้กู้ยืม ซึ่งพูดง่าย ๆ ว่า ผู้ออกตัวนั่นแหละคือผู้กู้เงิน ส่วนผู้รับเงินคือผู้ให้กู้ ตัวอย่างที่เห็นเวลานี้ก็คือการนำเงินไปฝากทรัพย์สินเพื่อหวังจะได้ดอกเบี้ยสูง ๆ โดยทางบริษัททรัพย์สินจะออกตัวสัญญาใช้เงินตามจำนวนเงินที่รับฝากไว้ให้เป็นหลักฐานเมื่อถึงกำหนดที่ตกลงกันไว้ในตัว ผู้ฝากเงินก็จะนำตัวสัญญาใช้เงินมาขึ้นเงินได้จากบริษัททรัพย์สินนั้น

ในเรื่องการฝากเงินทรัสต์นี้ ผู้เขียนขอแนะนำว่าผู้ฝากอย่าเห็นแก่ได้ เรื่องดอกเบี้ยที่ทางบริษัทจะให้สูงกว่าตลาด เนื่องด้วยเวลานี้ยังไม่มีกฎหมาย ออกมาคุ้มครองประชาชนที่ฝากทรัสต์ให้ได้รับความปลอดภัยถ้าเกิดกรณี ทรัสต์นั้นล้มผู้ฝากอาจจะได้เงินต้นคืนเลย หรือได้คืนก็อาจใช้เวลา นาน และไม่ได้รับดอกเบี้ยด้วย ฉะนั้นผู้เขียนขอแนะนำว่าควรจะฝากธนาคาร ดีกว่า ปลอดภัยเพราะรัฐจะให้ธนาคารนั้นล้มยาก เพราะถ้าล้มไปจะ สะเทือนวงการเศรษฐกิจของประเทศทั้งหมด

บุคคลที่เกี่ยวข้องในตัวสัญญาใช้เงินมี 2 ฝ่าย

ฝ่ายหนึ่งคือผู้ออกตัวและผู้จ่ายเงิน ตัวสัญญาใช้เงินนี้ผู้ออกตัว ำได้ออกตัวมาโดยให้คำมั่นกับผู้รับเงินว่าเมื่อถึงกำหนดที่ตกลงกันได้ ให้ นำ ตัวนี้มาขึ้นเงินได้จากตัวของเขาเอง นี่แสดงว่า ผู้จ่ายเงินก็คือผู้ออกตัวนั่นเอง ตัวสัญญาใช้เงินนี้เป็นตัวเงินชนิดหนึ่งผู้รับเงินเมื่อได้รับตัวมา ถ้าอยากจะทำอะไรต่อไปก็อาจทำได้โดยการสลักหลังโอนต่อไป ผู้รับโอนคนต่อ ไปก็เป็นผู้ทรงตามกฎหมายของตัวสัญญาใช้เงินใบนี้ เมื่อตัวถึงกำหนดก็นำ มาขึ้นเงินต่อผู้จ่ายเงินคือผู้ออกตัวนั้นได้ กฎหมายบังคับให้มีผลใช้เพื่อสะดวก ใวงการค้าขายเช่นเดียวกับตัวเงินชนิดอื่น ๆ

อีกฝ่ายหนึ่งคือผู้รับเงิน ผู้รับเงินหรือผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินนี้จะต้อง ระบุชื่อไว้เสมอ เพราะกฎหมายได้ห้ามมิให้ออกตัวสัญญาใช้เงินชนิดผู้ถือ ผู้รับเงินมีสิทธิโอนตัวต่อไปได้แบบตัวเงินระบุชื่อดังได้กล่าวมาแล้ว

อธิบาย 3 การออกตัวสัญญาใช้เงินนี้ เป็นการให้คำมั่นสัญญาซึ่ง มีผลผูกพันตามกฎหมายที่ผู้ออกตัวจะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินจำนวนหนึ่ง ตามที่ได้ตกลงกันได้ไว้ หรือถ้าผู้รับเงินคนนั้นได้โอนตัวต่อไปยังบุคคลที่ 3 แล้ว เมื่อตัวถึงกำหนดใช้เงินผู้ออกตัวก็ต้องจ่ายให้แก่ผู้นำตัวสัญญาใช้ เงิน มาขึ้นเงิน จะไม่ยอมจ่ายไม่ได้ จะอ้างว่าไม่ได้ออกตัวให้คนที่มาขึ้นเงินนี้ แต่ฉันทออกตัวให้คนแรกเท่านั้นอย่างนี้จะอ้างไม่ได้ เพราะตัวสัญญาใช้เงิน สามารถหมุนเวียนโอนได้เหมือนตัวเงินชนิดอื่น ๆ เมื่อผู้รับเงินเป็นผู้ทรง ตามกฎหมายก็สามารถที่จะไล่เบี้ยให้ผู้ออกตัวจ่ายเงินได้ตามกฎหมาย ตัวเงิน

อธิบาย 4 เนื่องจากการตกลงกันระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือฝ่ายผู้ออกตั๋วและฝ่ายผู้รับเงิน จึงได้มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินขึ้นมามอบไว้ให้แก่ผู้รับเงินยึดถือไว้เป็นหลักฐาน ฉะนั้นการออกตั๋วสัญญาใช้เงินทุกฉบับจึงต้องออกในรูปแบบของตั๋วระบุชื่อทั้งสิ้น จะออกเป็นตั๋วผู้ถืออย่างตั๋วเงินประเภทอื่นไม่ได้

และวิธีการโอนของตั๋วสัญญาใช้เงินชนิดระบุชื่อนี้ ก็ทำได้โดยแบบเดียวกับวิธีการโอนตั๋วแลกเงินชนิดระบุชื่อนั้นเอง กล่าวคือ ใช้วิธีการสลักหลังตั๋วโอนต่อไป ซึ่งมีทั้งสลักหลังลอย และสลักหลังเฉพาะ หรือระบุชื่อผู้รับโอนก็ได้ เนื่องจากวิธีการโอนเหล่านี้ได้อธิบายมาแล้ว จึงไม่ขอกล่าวอีก

ตัวอย่างตั๋วสัญญาใช้เงิน

แดงได้ไปขอยืมเงินค่าจำนวนเงิน 10,000 บาท ตกลงชำระกันภายใน 30 วันนับแต่วันที่ยืมกัน และเพื่อให้ดำมีหลักฐานยึดถือไว้ แดงจึงออกตั๋วสัญญาใช้เงินฉบับหนึ่งให้ดำยึดถือไว้ โดยเขียนว่า ข้าพเจ้าขอสัญญาว่าจะจ่ายเงิน 10,000 บาท ให้ดำหรือตามคำสั่ง ในวันที่ 30 กันยายน 2526 แล้วแดงได้ลงวันที่ออกตั๋วคือวันที่ 1 กันยายน 2526 จากนั้นแดงก็ลงลายมือชื่อเป็นผู้ออกตั๋วพร้อมกับส่งตั๋วใบนั้นให้ดำยึดถือไว้ ตั๋วสัญญาใช้เงินที่แดงออกนี้มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมายตั๋วเงินแล้ว เมื่อถึงกำหนด ดำก็มาขึ้นเงินจากแดงได้ หรือถ้าดำอยากจะโอนตั๋วต่อไปก็ทำได้ โดยการสลักหลังตั๋ว แล้วก็ส่งมอบตั๋วให้แก่ผู้รับโอนต่อไป ซึ่งเมื่อตั๋วถึงกำหนดใช้เงินผู้รับโอนคนต่อจากดำนั้น ก็สามารถนำตั๋วมาขึ้นเงินจากแดงได้เช่นกัน

รายการต่าง ๆ ในตั๋วสัญญาใช้เงิน

มาตรา 983 ได้บัญญัติว่า “ตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นต้องมีรายการดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

1. คำบอกชื่อว่าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน
2. คำมั่นสัญญาอันปราศจากเงื่อนไขว่าจะใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
3. วันถึงกำหนดใช้เงิน
4. สถานที่ใช้เงิน
5. ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงิน

6. วันและสถานที่ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

7. ลายมือชื่อผู้ออกตั๋ว

จากตัวบทมาตรา 983 ซึ่งได้บอกกว่าตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ 7 รายการนั้น จะเห็นได้ว่ามีน้อยกว่ารายการของตั๋วแลกเงินอยู่ 1 รายการ คือไม่มีรายการชื่อยี่ห้อของผู้จ่ายเขียนกำหนดไว้ ซึ่งถึงแม้จะไม่มีรายการชื่อยี่ห้อของผู้จ่ายก็ตาม ก็เป็นที่เข้าใจกันอยู่แล้วว่า ผู้จ่ายเงินตามตั๋วสัญญาใช้เงินก็คือผู้ออกตั๋ววันนั้นเอง ฉะนั้นกฎหมายจึงไม่เห็นความจำเป็นที่จะบัญญัติไว้ในมาตรา 983 แต่ประการใด

นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า ในข้อ 2 ของมาตรา 909 และมาตรา 983 ต่างกัน กล่าวคือ ในมาตรา 909 ข้อ 2 นั้น กฎหมายว่าการออกตั๋วแลกเงินนั้น ผู้สั่งจ่ายต้องออกเป็นคำสั่งไปยังผู้จ่ายให้จ่ายเงินแก่ผู้รับเงิน ตามมาตรา 983 การออกตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นผู้ออกตั๋วได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินด้วยตนเอง เมื่อตัวนั้นถึงกำหนดใช้เงินกัน ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ตั๋วแลกเงินนั้นผู้สั่งจ่ายจะรับผิดชอบตามตัวต่อผู้รับเงินหรือผู้ทรงก็ต่อเมื่อผู้จ่ายไม่ยอมจ่ายเงินให้แก่ผู้ทรง แต่ตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น ผู้ออกตั๋วเมื่อออกตั๋วไปก็ถือว่าต้องรับผิดชอบจ่ายเงินให้แก่ผู้รับเงินทันที เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินนี้ถึงกำหนดใช้เงินกัน ซึ่งพูดได้ว่าผู้ออกตั๋วก็คือผู้จ่ายนั่นเอง

รายการในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ลงไม่ครบจะมีผลอย่างไร

มาตรา 984 ได้บัญญัติว่า “ตราสารอันมีรายการขาดตกบกพร่องไปจากที่ท่านระบุบังคับไว้ในมาตราก่อนนี้ ย่อมไม่สมบูรณ์เป็นตั๋วสัญญาใช้เงิน เว้นแต่ในกรณี ดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็น

ตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งไม่ระบุเวลาใช้เงินท่านให้ถือว่าพึงใช้เงินเมื่อได้เห็น

ถ้าสถานที่ใช้เงินมิได้แถลงไว้ในตั๋วสัญญาใช้เงิน ท่านให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตราสารนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน

ถ้าตั๋วสัญญาใช้เงินไม่ระบุสถานที่ออกตั๋ว ท่านให้ถือว่าตัวนั้นได้ออก ณ ภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋ว

ถ้ามิได้ลงวันออกตั๋ว ท่านว่าผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายคนหนึ่งคนใดทำการโดยสุจริต จะจดวันตามที่ถูกต้องแท้จริงลงก็ได้”

จากตัวบทมาตรา 984 นี้ ก็เหมือนกับตัวบทมาตรา 910 ของตั๋วแลกเงินที่มีชื่อยกเว้นอยู่ 4 ประการ ในกรณีที่รายการในตัวนั้นลงไม่ครบ แต่ก็ยังถือว่าเป็นตั๋วเงินที่ใช้ได้ ชื่อยกเว้นทั้ง 4 รายการก็ได้แก่

1. ในกรณีที่มิได้ระบุเวลาใช้เงิน ก็ให้ถือว่าใช้เงินเมื่อได้เห็น
2. ในกรณีที่สถานที่ใช้เงินมิได้บอกไว้ ก็ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋วนั้นเป็นสถานที่ใช้เงิน
3. ในกรณีที่สถานที่ออกตั๋วมิได้บอกไว้ ก็ให้ถือเอาภูมิลำเนาของผู้ออกตั๋วนั้นเองเป็นสถานที่ออกตั๋ว
4. ในกรณีที่ตั๋วมิได้ลงวันที่ออกตั๋ว ก็ให้ผู้ทรงที่ชอบด้วยกฎหมายจดวันตามที่แท้จริงลงไปโดยสุจริต และให้ถือวันที่จดลงไปนั้นเป็นวันที่ออกตั๋ว

ให้นำตัวบทกฎหมายตั๋วแลกเงินมาปรับใช้ได้โดยอนุโลม

มาตรา 985 ได้บัญญัติว่า “บทบัญญัติทั้งหลายในหมวด 2 ว่าด้วยตั๋วแลกเงิน ดังจะกล่าวต่อไปนี้ ท่านให้ยกมาบังคับในเรื่องตั๋วสัญญาใช้เงิน เพียงเท่าที่ไม่ขัดกับสภาพแห่งตราสารชนิดนี้ คือบทมาตรา 911, 913, 916, 917, 919, 920, 922-926, 938-947, 949, 950, 954-959, 967 ถึง 971

ถ้าเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกมาแต่ต่างประเทศ ท่านให้นำบทบัญญัติต่อไปนี้มาใช้บังคับด้วย คือบทมาตรา 960-964, 973-974

เนื่องจากกฎหมายเห็นว่า ตั๋วแลกเงินและตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ดังนั้นกฎหมายจึงให้นำบทบัญญัติของตั๋วแลกเงินในบางมาตรานำมาใช้ปรับกับกรณีของตั๋วสัญญาใช้เงินได้ด้วยโดยอนุโลมถ้าไม่ขัดกับตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น

เรื่องต่าง ๆ ที่ให้นำตั๋วแลกเงินมาใช้ปรับกับตั๋วสัญญาใช้เงินก็ได้แก่

1. มาตรา 911 เรื่องชื่อยกเว้นใบให้ตั๋วสัญญาใช้เงิน
2. มาตรา 913 เรื่องวันถึงกำหนดของตั๋วสัญญาใช้เงิน
3. มาตรา 916 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้ทรงที่สุจริต

4. มาตรา 917 เรื่องการโอนตัวสัญญาใช้เงิน
5. มาตรา 919 เรื่องวิธีสลักหลังตัวสัญญาใช้เงิน
6. มาตรา 920 เรื่องผลของการสลักหลังตัวสัญญาใช้เงิน
7. มาตรา 922-926 เรื่องการสลักหลังตัวสัญญาใช้เงินในแบบต่าง ๆ เช่น สลักหลังให้ตัวแทน หรือสลักหลังเพื่อจำหน่าย
8. มาตรา 938-947 เรื่องการรับอาวัล และการใช้เงิน
9. มาตรา 949-950 เรื่องกฎหมายคุ้มครองผู้จ่ายตัวสัญญาใช้เงินและการสอดเข้าแก้หน้า

10. มาตรา 954-959 เรื่องการสอดเข้าแก้หน้า โดยวิธีใช้เงินเพื่อแก้หน้า และการขาดความเชื่อถือของตัวสัญญาใช้เงิน

11. มาตรา 967-971 เรื่องการไล่เบี้ยตัวสัญญาใช้เงิน

ทั้ง 11 ข้อนี้ เป็นเรื่องตัวสัญญาใช้เงินที่ออกใช้ภายในประเทศ แต่ถ้าเป็นตัวสัญญาใช้เงิน ที่ออกมาแต่ต่างประเทศ กฎหมายให้นำบทบัญญัติของตัวแลกเงินมาตราต่อไปนี้มาปรับใช้ได้เท่าที่พอจะอนุโลมคือ

1. มาตรา 960-964 เรื่องการทำคำตัดค้ำ

2. มาตรา 973-974 เรื่องผลของการไม่ทำคำตัดค้ำและการขยายเวลาทำคำตัดค้ำ

ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมายอย่างไร

มาตรา 986 ได้บัญญัติว่า “ผู้ออกตัวสัญญาใช้เงินย่อมต้องผูกพันเป็นอย่างเดียวกันกับผู้รับรองตัวแลกเงิน

ตัวสัญญาใช้เงินซึ่งให้ใช้เงินในเวลาใดเวลาหนึ่งภายหลังได้เห็นนั้น ต้องนำยื่นให้ผู้ออกตัวจรรับรู้ภายในจำกัดเวลาดังกำหนดไว้ในมาตรา 928 กำหนดเวลานี้ให้นับแต่วันจรรับรู้ซึ่งลงลายมือชื่อผู้ออกตัว ถ้าผู้ออกตัวบอกปิดไม่ยอมจรรับรู้และลงวันไซ้ การที่เขาบอกปิดเช่นนี้ ท่านว่าต้องทำให้เป็นหลักฐานขึ้นด้วยคำตัดค้ำ และวันตัดค้ำนั้นให้ถือเป็นวันเริ่มต้นในการนับกำหนดเวลาแต่ได้เห็น”

จากตัวบทมาตรา 986 นี้จะเห็นได้ว่ากฎหมายถือว่าผู้ออกตัวสัญญา

ใช้เงินกับผู้จ่ายเงินตามตัวสัญญาใช้เงินนี้เป็นบุคคลคนเดียวกัน และเมื่อผู้
ออกตั๋วได้ลงลายมือชื่อลงไปในตัวสัญญาใช้เงินนั้นแล้ว ผู้ออกตั๋วจะต้องรับผิดชอบ
ตามกฎหมายตัวเงินอยู่ 2 สถานะด้วยกันคือ 1. ต้องรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้ที่
ได้ลงลายมือชื่อในตัวซึ่งกฎหมายให้รับผิดชอบตามมาตรา 900 และอีกฐานะหนึ่ง
คือรับผิดชอบในฐานะเป็นผู้จ่ายที่รับรองตัวเงินนั้นแล้ว ตั้งแต่เริ่มออกตั๋ว ซึ่ง
ความรับผิดชอบของผู้จ่ายที่รับรองตัวแล้วนี้มีฐานะเช่นเดียวกับผู้รับรองตัวแลก
เงินที่เดียว อันหมายความว่า ผู้จ่ายที่รับรองตัวสัญญาใช้เงินนี้ยอมผูกพันใน
ตัวสัญญาใช้เงินนี้ว่าจะจ่ายเงินจำนวนตามที่รับรองนี้ให้แก่ผู้ทรงตั๋วที่ชอบ
ด้วยกฎหมาย และถ้าไม่จ่ายให้ตามคำรับรองเมื่อใด ผู้ทรงตั๋วมีสิทธิฟ้องผู้
จ่ายที่รับรองตัวนี้ได้ในฐานะเป็นลูกหนี้ชั้นต้นในอันจะต้องใช้เงินแก่ผู้ทรง
ตัวนี้

สำหรับตัวสัญญาใช้เงินซึ่งให้ใช้เงินในเวลาใดเวลาหนึ่งภายหลังได้
เห็นนั้น มาตรา 986 วรรค 2 นี้ได้กำหนดให้ผู้ทรงตั๋วต้องนำตัวไปยื่นให้
ผู้ออกตั๋วแทน และให้จัดรับรู้เสียภายในเวลา 6 เดือน นับแต่วันที่ตั้งในตัวเงิน
ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 928 และสำหรับการนับกำหนดเวลานี้ กฎหมายให้
นับตั้งแต่วันที่ผู้ออกตั๋วได้จัดรับรู้ พร้อมกับลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย
แต่ถ้าเกิดปัญหาเมื่อผู้ออกตั๋วได้เห็นตัวแล้วกลับปฏิเสธไม่ยอมจัดรับรู้อะไร
ทั้งสิ้น เช่นนี้กฎหมายบอกว่าเรื่องเล็กน้อยเมื่อไม่ยอมรับรู้ก็ไม่เป็นไร กฎหมาย
ก็ให้ผู้ทรงตั๋วที่น่ายืนตัวนั้นทำคำคัดค้านขึ้นมาเป็นหลักฐานเลย และในหนังสือ
คัดค้านนั้นลงวันที่ว่าเป็นวันใดแล้ว ก็ให้นับกำหนดเวลาตั้งแต่วันที่ลงในคำคัด
ค้านนั้นเป็นวันเริ่มต้นของการได้เห็นตัวสัญญาใช้เงินนั้นไปเลยจนครบ
กำหนดที่ผู้ออกตั๋วได้กำหนดไว้ พอครบกำหนดก็ถือว่าตัวสัญญาใช้เงินนั้น
ถึงกำหนดใช้เงินกัน เช่น ตัวได้กำหนดว่าให้ใช้เงินได้ต่อเมื่อครบ 30 วันนับ
แต่ได้เห็นตัว สมมุติว่าวันทำคำคัดค้านคือวันที่ 1 ตุลาคม กฎหมายมาตรา
986 วรรค 2 ให้ถือว่าวันนี้เป็นวันที่ผู้ออกตั๋วได้เห็นตัวแล้ว (ในกรณีที่ผู้
ออกตั๋วปฏิเสธไม่ยอมจัดรับรู้อะไรทั้งสิ้น) จากนั้นก็นับไปอีก 30 วันก็จะ
ครบ 30 วัน ในวันที่ 31 ตุลาคม ฉะนั้นตัวสัญญาใช้เงินนี้ก็ถึงกำหนดจ่ายเงิน
กันตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน เป็นต้นไป